

Handlingsplan, ANDT-frågor 2013-2015

Antagen av Kommunstyrelsen

2014-09-03

Handlingsplan för ANDT-frågor

Mjölby kommuns handlingsplan för ANDT-frågor utgår från ANDT-strategin som antogs av kommunfullmäktige 2013-02-12. Planen är upprättad av Mjölby kommuns ANDT-samordnare i samverkan med berörda förvaltningar och Polisen.

Handlingsplanen ska vägleda förvaltningar och verksamheter i ANDT-arbetet och är direkt kopplad till ADNT-strategin. Under varje mål i handlingsplanen beskrivs vad varje förvaltning gör eller planerar att göra för att uppfylla målen. Uppföljning av handlingsplanen ska ske i samband med hållbarhetsbokslutet.

Förkortningar

ADAD, *Adolescent abuse diagnosis*

ANDT, *Alkohol, narkotika, dopning och tobak*

APT, *Arbetsplatsträff*

Asi, *Addiction severity index*

Audit, *Alcohol use disorders identification test*

Dudit, *Drug use identification test*

Fhc, *Landstingets folkhälsocentrum*

HAP, *Haschavvänjningsprogrammet*

Ifo, *Individ- och familjeomsorgen på omsorgs- och socialförvaltningen*

Kombrå, *Kommunens brottsförebyggande råd*

Kof, *Kultur- och fritidsförvaltningen*

Ksf, *Kommunstyrelsens förvaltning*

LAG, *Lokala arbetsgrupper*

LOB, *Lagen om omhändertagande av berusad person*

MI, *Motivational interviewing*

Rsb, *Råd- stöd- och behandlingsenheten hos omsorgs- och socialförvaltningen*

Smadit, *samverkan mot alkohol och droger i trafiken*

ÖIF, *Östergötlands idrottsförbund*

Mål 1: tillgången till ANDT i Mjölby kommun ska minska

Delmål 1 a: effektiv och samordnad alkohol- och tobakstillsyn

Ansvariga: omsorgs- och socialförvaltningen och miljökontoret i samverkan med räddningstjänst, polis och skattemyndigheten.

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Riktlinjer för servering av alkoholdrycker	Alkoholhandläggare	Uppföljning av verksamhetsplan
Regelbunden tillsyn av alla butiker som säljer folköl	Alkoholhandläggare	Uppföljning av verksamhetsplan
Regelbunden och samordnad tillsyn av serveringsställen	Alkoholhandläggare	Uppföljning av verksamhetsplan
Deltagande i nätverksgrupper t ex via länsstyrelsen	Alkoholhandläggare	Uppföljning av verksamhetsplan
Regelbunden tillsyn	Räddningstjänsten, i samverkan	Utfall av planerade insatser
Delta i samordnad tillsyn	Inspektörer på miljökontoret	Uppföljning av verksamhetsplan
Regelbunden tillsyn	Polisen i Mjölby, yttre arbetsledare, i samverkan	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar

Delmål 1 b: fungerande lokal och regional samverkan mellan ANDT och brottsförebyggande arbete

Ansvariga: ANDT-samordnare och processledaren för kommunens brottsförebyggande råd

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Styr- och arbetsgrupper för ANDT och brottsförebyggande frågor	ANDT-samordnare och säkerhetssamordnare för Kombrå	Uppföljning av verksamhetsplan
Länsstyrelsen	ANDT-samordnare och säkerhetssamordnare för Kombrå	Uppföljning av verksamhetsplan
Drogvaneundersökning	ANDT-samordnare och säkerhetssamordnare för Kombrå i samverkan med högstadieskolorna och Mjölby gymnasium	Efter genomförd insats
Narkotikakartläggning	Fhc i samverkan med ANDT-samordnare och säkerhetssamordnare för Kombrå	Efter genomförd insats

Mål 2: barn i Mjölby kommun ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av ANDT

Delmål 2 a: färre barn ska födas med skador av ANDT

Ansvariga: Landstinget i samverkan med omsorgs- och socialförvaltningen

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Enligt den regionala handlingsplanen: Stöd och information till blivande föräldrar via mödravårdscentral	Landstinget	Andel gravida som slutat röka mellan hälsosamtal/inskrivning och graviditetsvecka 32. Andel gravida som screenats för alkoholbruk med Audit frågeformulär. Andel gravida med riskbruk av alkohol
Enligt den regionala handlingsplanen: Vidareutveckla bra samverkansformer mellan länets mödravård och beroendevård-/psykiatri	Landstinget	Vidareutveckla samverkansformer exempelvis framtagna riktlinjer, rutiner, kontaktpersoner etc.

Delmål 2 b: barn i familjer med psykisk sjukdom eller psykisk funktionsnedsättning ska erbjudas ändamålsenligt stöd

Ansvariga: omsorgs- och socialförvaltningen i samverkan med Landstinget och frivilliga organisationer

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Stöd till barn med föräldrar med missbruk, enskilt/grupp	Rsb och Ifo-utredning	Uppföljning av verksamhetsplan
Familjecentraler	Rsb – Växthuset	Uppföljning av verksamhetsplan
Utbildning/erfarenhetsutbyte inom förvaltningen	Rsb och Ifo-utredning	Uppföljning av verksamhetsplan

Mål 3: antalet barn och ungdomar i Mjölby kommun som börjar använda narkotika, dopningsmedel och tobak eller debuterar tidigt med alkoholska minska

Delmål 3 a: Minska rekryteringen till narkotika och dopningsmissbruk

Ansvariga: utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen och omsorgs- och socialförvaltningen i samverkan med landstinget, Polisen, frivilliga organisationer samt gymägare

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
I samverkan delta i antilångningskampanjer, t ex Tänk om, riktade till föräldrar och andra vuxna	Rsb – fältgruppen	Uppföljning av verksamhetsplan
Kompetenshöjande insatser om narkotika för professionella i ungdomars närhet	Rsb – beroendemottagningen i samverkan	Uppföljning av verksamhetsplan
Kompetenshöjande insatser till skolpersonal och föräldrar mfl, om narkotikaanvändning och verkningfulla insatser, diskussioner om förhållningssätt och hur man agerar i hem och skola för att den unga ska förbli drogfri/ upphöra med missbruket	Rsb – beroendemottagningen i samverkan	Uppföljning av verksamhetsplan
Drogrutinen	Rsb – fältgruppen och beroendemottagningen	Uppföljning av verksamhetsplan
Temaarbete kring ANDT riktat till år 7	Rsb – fältgruppen	Uppföljning av verksamhetsplan
Uppsökande arbete, riskhelger	Rsb – fältgruppen	Uppföljning av verksamhetsplan
Orossamtal, förebyggande och rådgivande arbete	Rsb – fältgruppen och beroendemottagningen	Uppföljning av verksamhetsplan
Synliggöra och följa antalet missbrukare i länet, narkotikakartläggning	Rsb och Ifo-utredning	Uppföljning av verksamhetsplan
Utbildning/erfarenhetsutbyte inom förvaltningen	Rsb och Ifo-utredning	Uppföljning av verksamhetsplan
Samtal vid narkotikabrott	Ifo-utredning och Rsb	Uppföljning av verksamhetsplan
Tillsyn på gym	Inspektörer på miljökontoret	Uppföljning av verksamhetsplan
Relationsskapande, främjande/ förebyggande. Frivillighet viktigt	All personal på fritidsgårdarna	Kontinuerligt på APT Uppföljning verksamhetsplan
Tidiga insatser för att stävja rökning/snusning	All personal fritidsgårdarna	Kontinuerligt på APT Utfall av genomförda insatser
Dopingkontrakt, egna träningslokaler	All personal fritidsgårdarna	Uppföljning terminsvis - ansvarig personal
Handbok mot ANDT	All personal fritidsgårdarna	Kontinuerligt på APT
Drogfri verksamhet	All personal fritidsgårdarna	Kontinuerligt på APT
Effekt	Rektor på respektive 7-9-skola	Kontinuerligt via drogvanundersökningen
ANDT ingår i läroplanen. Utdrag ur Centralt innehåll i ämnet	Lärare i respektive årskurs	Undervisningen utvärderas kontinuerligt

idrott och hälsa åk 7-9: ”Olika definitioner av hälsa, samband mellan rörelse, kost och hälsa och sambandet mellan beroendeframkallande medel och ohälsa.”		
Handbok mot ANDT	All personal i grundskolan	Skär inom ordinarie kvalitetsarbete
Hälsosamtal	Skolsköterskorna	Hälsosamtal hålls och följs upp i vissa årskurser, fastställd plan
Olika projekt inom hälsa/friskvård på skolorna	Respektive rektor/lärare	Efter genomförd insats
Projekt ungdomar och narkotika (underrättelsestyrt)	Polisen i Mjölby	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar
100 % ren hårdträning	Polisen i Mjölby	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar

Delmål 3 b: utveckla metoder för att barn och ungdomar inte ska börja använda tobaksprodukter
Ansvariga: utbildnings-, miljö- och omsorgs- och socialförvaltningen samt kombrå

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Temaarbete ANDT riktat till åk 7	Rsb – fältgruppen	Uppföljning av verksamhetsplan
Tillsyn av rökfria skolmiljöer	Inspektörer på miljökontoret	Uppföljning av verksamhetsplan
Förmedla kunskap, utbildningar och kompetens	Säkerhetssamordnare för Kombrå och ANDT-samordnare	Uppföljning av verksamhetsplan

Delmål 3 c: ökad användning av befintliga verkamma metoder för att skjuta upp alkoholdebuten och minska alkoholkonsumtionen

Ansvariga: ANDT-samordnaren, kombrå, utbildnings-, kultur- och fritids- och omsorgs- och socialförvaltningen i samverkan med Polisen

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Uppsökande arbete vid riskhelger	Rsb – fältgruppen	Uppföljning av verksamhetsplan
ANDT-tema riktat till åk 7	Rsb– fältgruppen	Uppföljning av verksamhetsplan
Utbildning/erfarenhetsutbyte inom förvaltningen	Rsb och Ifo-utredning	Uppföljning av verksamhetsplan
Stödja skolorna i deras arbete med Effekt	Rsb– fältgruppen	Uppföljning av verksamhetsplan
LOB-samtal	Ifo-utredning och Rsb	Uppföljning av verksamhetsplan
Förmedla kunskap, utbildningar och kompetens inom området	Säkerhetssamordnare för Kombrå och ANDT-samordnaren	Uppföljning av verksamhetsplan
Drogfria arrangemang, riskhelger	Säkerhetssamordnare för Kombrå	Efter genomförd insats
Kampanj - Tänk om	Säkerhetssamordnare för Kombrå och ANDT-samordnaren	Efter genomförd insats
Utbilda nattvandrare	Säkerhetssamordnare för Kombrå	Efter genomförd insats
Policy för lokaluthyrning, stävja uthyrning till ungdomsfester	Säkerhetssamordnare för Kombrå	Efter genomförd insats
Skolavslutningen för årskurs 9	Säkerhetssamordnare för Kombrå	Efter genomförd insats
Verksamhetsstöd för att stimulera andra aktörer att arbeta med frågan	Säkerhetssamordnare för Kombrå	Uppföljning av verksamhetsplan
Främja/erbjuda drogfria arrangemang/verksamhetsalternativ särskilt vid riskhelger	All fritidsgårdspersonal, LAG representant, ofta i samverkan	APT, F-träffar Kof, LAG-m Gränsöverskridande arb.grupps-träffar, efter genomförd insats

Stödja skolan i Effekt	Enhetschefer Kof	I samverkan med skola, på APT och F-träffar Kof
Handbok mot ANDT	All fritidsgårdspersonal	Uppföljning av verksamhetsplan
Lysande förening	Kof i samarbete med soc och Kombrå	I samverkansmöten
Effekt	Rektorer på respektive 7-9-skola	Kontinuerligt i åk 8 avseende ungas alkoholvanor via undersökningen som görs
Kronobergsmodellen, vid kontakt med unga som bär alkohol direktförverkas den, vårdnadshavare kontaktas	Polisen i Mjölby	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar
Polisen försöker kraftsamla vid tillfällen då många unga alkoholdebuterar	Polisen i Mjölby	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar

Delmål 3 d: hälsofrämjande skola

Ansvarig: utbildningsförvaltningen

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Projektarbeten hälsa/friskvård/livsstilsprojekt på skolorna	Respektive rektor/lärare	Efter varje avslutat projekt
Ingår i kursplanerna för ordinarie undervisning främst inom idrott och hälsa samt hem- och konsumentkunskap	Respektive rektor/lärare	Kontinuerligt inom ramen för den ordinarie ämnesvisa uppföljningen/utvärderingen
Skolhälsovården tar upp ANDT på individuella hälsosamtal i åk 7 och i år 1 på gymnasiet för att motivera elever att inte börja med droger och i aktuella fall att sluta använda dem. Förekomst och inställning till ANDT sammanställs och redovisas för rektorer samt andra relevanta aktörer t ex. politiker, omsorgs- och socialförvaltning	Skolhälsovården	Kontinuerligt inom ramen för det ordinarie arbetet inom skolhälsovården

Delmål 3 E: öka deltagande av föräldrar, frivilliga organisationer och näringsliv

Ansvariga: omsorgs- och social och utbildningsförvaltningen tillsammans med kultur- och fritidsförvaltningen

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Föräldrastegen	Rsb	Uppföljning av verksamhetsplan
Utbildning och erfarenhetsutbyte inom förvaltningen	Rsb och Ifo-utredning	Uppföljning av verksamhetsplan
Samverkan i form av LAG-möten, föräldramöten, kontakter med vårdnadshavare skola/föreningsliv	Kof	Kontinuerligt på APT och LAG-möten. Genom uppföljning av verksamhetsplan
Effekt	Rektorer på 7-9-skolor	Kontinuerligt i åk 8, ungas alkoholvanor via undersökning som görs

Mål 4: Antalet personer i Mjölby kommun som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av ANDT ska minska

Delmål 4 a: minska riskbruk och intensivkonsumtion bland unga vuxna med psykisk ohälsa

Ansvarig: omsorgs- och socialförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen i samarbete med landstinget och frivilliga organisationer

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Erbjuda lättillgängligt stöd via service	Rsb – beroendemottagningen	Uppföljning av verksamhetsplan
Samarbete med landstinget för att starta MiniMoa	Rsb - beroendemottagningen	Uppföljning av verksamhetsplan
Handbok mot ANDT	All fritidsgårdspersonal	Uppföljning av verksamhetsplan

Delmål 4 b: förutsättningarna för tandvården att arbeta med tobaksprevention bör öka

Ansvarig: landstinget i samverkan med privata aktörer och kommunstyrelsens förvaltning

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Initiera samverkan kring tobaksprevention mellan landstinget/privata aktörer	Hållbarhetsstrateg och säkerhetssamordnare för Kombrå	Initieras 2015

Delmål 4 c: förutsättningarna att i ett tidigt skede kunna uppmärksamma och åtgärda ANDT-problem i arbetslivet bör förbättras

Ansvarig: kommunstyrelsens förvaltning och ANDT-samordnare

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Medarbetarsamtal	Enhetschef – ksf	Medarbetarenkäten
Arbetsmiljöpolicy	Enhetschef – ksf	Systematiskt arbetsmiljöarbete
Alkohol- och drogpolicy med handlingsplan samt riskbruksmodell	Enhetschef – ksf	Uppmärksammas i samband med de nationella hälsoveckorna 2014
Rökfri arbetstid	Enhetschef – ksf	Medarbetarenkäten
Uppföljning av sjukfrånvaro	Enhetschef – ksf	Årsredovisningen
Nationella hälsoveckor 2014	Hållbarhetsstrateg/ personalkontoret	Utfall planerade aktiviteter

Mål 5: personer i Mjölby kommun med missbruk eller beroende ska ges ökad tillgänglighet till vård och stöd av god kvalitet

Mål 5 a: tillgång till kunskapsbaserad vård och stödinsatser ska öka

Ansvarig: omsorgs- och socialförvaltningen i samverkan med landstinget och frivilliga organisationer

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Erbjuda lättillgängligt stöd via service	Rsb – beroendemottagningen	Uppföljning av verksamhetsplan
Barn till föräldrar i missbruk, utbildningssatsning i samverkan	Rsb och Ifo-utredning	Uppföljning av verksamhetsplan
Arbeta med metoder såsom MI, HAP, återfallsprevention, Prime for life	Rsb - beroendemottagningen	Uppföljning av verksamhetsplan
Arbete med Audit, Dudit, ASI och ADAD	Rsb - beroendemottagningen	Uppföljning av verksamhetsplan
Marknadsföra verksamheten	Rsb	Uppföljning av verksamhetsplan
Samverkansträffar, en gång/ vecka, kommunens beroendemottagning-/landstingets beroendemottagning	Rsb - beroendemottagningen	Uppföljning av verksamhetsplan
Kartlägga och samla de senaste kunskaperna kring nätdroger för att ta fram en arbetsmetod	Rsb - beroendemottagningen	Uppföljning av verksamhetsplan
Utbildning/erfarenhetsutbyte inom förvaltningen	Rsb och Ifo	Uppföljning av verksamhetsplan

Mål 6: Antalet döda och skadade i Mjölby kommun på grund av sitt eget eller andras bruk av ANDT ska minska

Delmål 6 a: antalet döda och skadade i trafiken på grund av alkohol och andra droger ska minska

Ansvariga: *Polisen och räddningstjänsten i samverkan med omsorgs- och socialförvaltningen samt privata aktörer*

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
SMADIT	Rsb - beroendemottagningen	Uppföljning av verksamhetsplan
Stödja gymnasieskolorna i arbetet med Don't drink and drive	Rsb - beroendemottagningen	Uppföljning av verksamhetsplan
Don't drink and drive	Räddningstjänsten i samverkan	Utfall av planerade insatser
Förmedla kunskap, utbildningar och kompetensutveckling inom området	Säkerhetssamordnare för Kombrå och ANDT-samordnaren	Uppföljning av verksamhetsplan
100% ren hårdträning	Säkerhetssamordnare för Kombrå och ANDT-samordnaren i samverkan med ÖIF och gymmen	Uppföljning av verksamhetsplan
Don't drink and drive	Säkerhetssamordnare för Kombrå i samverkan med Mjölby gymnasium, räddningstjänsten med fler	Efter genomförd insats
Don't drink and drive	Gymnasieskolans rektorer	Efter genomförd insats
Don't drink and drive	Polisen i Mjölby i samverkan	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar
100 % ren hårdträning	Polisen i Mjölby i samverkan	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar
Polisen ska vid varje kontakt med en bilförare kontrollera nykterheten. Ett antal insatser genomförs under året där nykterheten kontrolleras. Kontrollerna ska vara underrättelsestyrda	Polisen i Mjölby	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar
SMADIT	Polisen i Mjölby	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar

Delmål 6 b: antalet döda och skadade på grund av alkohol-, narkotika och dopningsrelaterat våld ska minska

Ansvarig: *Polisen i samverkan med kultur- och fritidsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, omsorgs- och socialförvaltningen samt kombrå, gymägare och landstinget*

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Kvinnofrid	Rsb – Växthuset	Uppföljning av verksamhetsplan
Ansvarsfull alkoholserving.	Alkoholhandläggare	Uppföljning av verksamhetsplan
Tidiga kontakter.	Enhetschef/all fritidsgårdspersonal	APT /vid behov/LAG möten
Drogfrämjande verksamhet	All fritidsgårdspersonal	Samverkansparter, APT/vid behov/LAG möten
Tillämpa handboken.	All fritidsgårdspersonal	APT och uppföljning av verksamhetsplan

Ständig fortbildning i ämnet	All fritidsgårdspersonal	Kontinuerligt på APT
Genom hög polisnärvaro vid ställen med alkoholtillstånd minskar antalet anmälda våldsbrott. Polisen försöker att närvara vid stängningsdags på nattklubbar. Polisen kraftsamlar vid större händelser på Mantorp park för att dämpa våldstendenser.	Polisen i Mjölby, yttre arbetsledaren	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar

Delmål 6 c: dödligheten bland ungdomar och unga vuxna på grund av alkoholförgiftning och experimenterande med droger ska minska

Ansvarig: Polisen i samverkan med omsorgs- och socialförvaltningen och landstinget

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Uppsökande arbete vid riskhelger	Rsb - fältgruppen	Uppföljning av verksamhetsplan
LOB-samtal	Ifo - utredning och Rsb	Uppföljning av verksamhetsplan
Orossamtal, förebyggande och rådgivande arbete	Rsb – fältgruppen och beroendemottagningen	Uppföljning av verksamhetsplan
Drogrutinen	Rsb – fältgruppen och beroendemottagningen	Uppföljning av verksamhetsplan
Riktat arbete mot narkotika	Polisen i Mjölby	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar
Polisen försöker kraftsamla vid tillfällen då många unga alkoholdebuterar	Polisen i Mjölby	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar
Kronobergsmodellen, vid kontakt med unga som bär alkohol direktförverkas den, vårdnadshavare kontaktas	Polisen i Mjölby	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar
Arbetar enligt lagen om omhändertagande av berusad person	Polisen i Mjölby	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar

Delmål 6 d: medvetenheten i hela befolkningen om ANDT-användningens effekter på hälsan bör öka

Ansvarig: kommunala förvaltningar i samverkan med landstinget, Polisen med fler

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Informationssatsningar kring ANDT för att öka medvetenheten hos invånare i kommunen och hos professionella.	Rsb	Uppföljning av verksamhetsplan
Mediastrategi	Rsb	Uppföljning av verksamhetsplan
Genomföra nationella hälsoveckor 2014	Hållbarhetsstrateg i samverkan med personalkontoret	Utfall av planerade aktiviteter
Informationssatsningar kring ANDT för att öka medvetenheten hos invånare i kommunen och hos professionella.	Polisen i Mjölby	Månadsvis, via kvantitativa mätbara parametrar

Mål 7: En folkhälsobaserad och restriktiv syn på ANDT inom EU och internationellt

Delmål 7 a: aktivt verka för att WHO:s ramkonvention om tobakskontroll efterlevs

Ansvarig: *kommunstyrelsens förvaltning, omsorgs- och socialförvaltningen och miljökontoret samt landstinget och apoteken*

Insatser	Ansvariga	Uppföljning
Delta i regionala nätverk	Säkerhetsamordnare Kombrå, ANDT-samordnaren och hållbarhetsstrateg	Uppföljning av verksamhetsplan